

Oponentský posudok na habilitačnú prácu Mgr. Art Roberta Makara, ArtD

Mgr. Art Robert Makar, ArtD predkladá habilitačnému konaniu obsiahly 560 stranový spis zostavený systematicky a metodicky dôkladne a precízne s nevídanou výpovednou hodnotou dokumentácie.

Spis je koncipovaný v troch súboroch A, B, C a dodatkoch, pričom súbor A má 12 kapitol a prezentuje tvorbu, súbor B má 7 kapitol a prezentuje ohlasy a súbor C má 9 kapitol a prezentuje pedagogickú činnosť. Nejde však o kvantifikačné zretele. Tie náležite a presvedčivo dokumentuje uvedená kvalifikačná a kvantifikačná tabuľka kritérií umelecko-pedagogickej hodnoty docenta.

V posudzovaní umeleckej a pedagogickej spôsobilosti adepta na túto hodnosť, sa vždy tradovalo ako východisko, jeho tvorba. Pri vnímaní a hodnotení tvorby akéhokoľvek autora považujem za dôležitú jej genézu. Robert Makar ju v predkladanom spise dokladá a už jeho východiskové výtvarné výpovede nesú charakteristické vlastnosti jeho nasledujúcej tvorby.

Skúsme si naznačiť v akom európskom či euroamerickom kultúrnom a umeleckom horizonte táto tvorba vzniká.

Robert končí štúdium na VŠVU v roku 1994 a o rok, v 1995-tom začína na svojej Alma Mater pracovať. Dovoľte uviesť citát Karla Ruhrberga z knihy Umění 20. století (Taschen, Slovart 2004):

„Markantou devadesátých let je absence směrů. Kdo chce může v tom vidět základní vzor postavantgardistické epochy... Zda z toho vyplývá pocit bezradnosti, rezignace nebo svobody – to záleží na úhlu našeho pohledu... Umění – nebo jen sochařství? malířství? – devadesátých let se už neomlazuje z revolučních změn nebo velkých evolučních linií, ale ze substance a ponoru jednoho jediného díla.

Fetišistické slůvko „nový“ – dočasné? – ustupuje před „autentický“. Tam kde chybí hybná síla jednotlivých směrů, je dílo odkázáno samo na sebe. „Nesvázanost stylem“ tak nepřináší jenom ztrátu, ale i novou šanci.“

Makarov školiteľ, profesor Rudolf Fila charakterizoval jeho počiatočnú tvorbu „... ako výskum tvárnych možností maľby v rozpätí od znázorňovania po minimalistické účinky samotných maliarskych elementov. Znepokojujú ho však možnosti objektu v tom najširšom slova zmysle, najmä však vo vzťahu k priestoru a výrazovému pôsobeniu elementárnych predmetných fragmentov väčšinou v nahej podobe nájdeneho.“ (R. Fila 1995)

Dnes svoje tvorivé postupy deklaruje Robert Makar priam ako manifest, pomenúva ich „Diverzifikované priestory grafiky. Nové výtvarné formy menili technológie myslenia a technologické postupy menili čítanie výtvarného jazyka.“

Vyratúva: autorkú tlač, 3D grafika – objektová podoba, digitálne manipulovaný obraz, procesuálna grafika, grafika XXL (postkonceptuálne), matrica – matica, re-print redefinícia, re-write prepis z iného média, solitéry.

Habilitant disponuje širokým rozpätím výrazových prostriedkov tvorby. Vyrástli z počiatočnej maliarskej tvorby, v ktorej ťažil z vrstvenia evokácií reality a z nej abstrahovanými znakmi. Princíp konfrontácií a ambivalentnosti potom uplatňoval v prudkých, ostrých stretoch maľby s objektmi. Objekt vyúsťuje do komornej plastiky a do kategórie práce s knihou. V uvedených tvorivých postupoch v grafike narába so znakom a symbolom v narážkach na súčasné kultúrne a umelecké kontexty.

O šírke tém a povahe významových konotácií i konfrontácie nám napovedia názvy kreácií: „Protiravda produkuje pravdu“, „Toto nie je len koncept“, „Nepi iba preto, že ostatní sú smädní“, „Všetko je jasné, len by bolo potrebné nezabúdať na to“, „Je veľký rozdiel medzi definovaním situácie a jej žitím“, „Nečítaj! Pozoruj!“.

O kvalite a hodnote výstupov Makarovej tvorby svedčí jej akceptácia v renomovaných galériách v zahraničí i doma, rovnako referovanie a recenzovanie odbornou kritikou a teóriou.

Osobitne treba oceniť jeho kurátorské a prednáškové aktivity a invenčné koncipovanie metodických postupov v pedagogike.

Navrhujem predloženú habilitačnú prácu Mgr. Art Roberta Makara, ArtD prijať a udeliť mu umelecko-pedagogickú hodnosť docenta.

Ľudovít Hološka